

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MIRNOM REŠAVANJU RADNIH SPOROVA

Član 1.

U Zakonu o mirnom rešavanju radnih sporova („Službeni glasnik RS”, br. 125/04 i 104/09), u članu 2. stav 1. tačka 1) posle reči: „izmena i” dodaje se znak i reč: „/ili”, a reči: „ ili primene” brišu se.

Posle tačke 1) dodaje se tačka 1a) koja glasi:

„1a) primene kolektivnog ugovora u celini ili njegovih pojedinih odredaba;”.

U tački 3) posle reči: „delovanje” dodaju se reči: „i ostvarivanje prava na utvrđivanje reprezentativnosti sindikata kod poslodavca”.

Posle tačke 5) dodaje se tačka 5a) koja glasi:

„5a) utvrđivanja minimuma procesa rada, u skladu sa zakonom.”

Stav 3. menja se i glasi:

„Stranom u kolektivnom sporu smatraju se poslodavac, sindikat, ovlašćeni predstavnik zaposlenih, zaposleni, štrajkački odbor, osnivač za javna preduzeća, društva kapitala čiji je osnivač javno preduzeće, društva kapitala i javne službe čiji je osnivač Republika, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave.”

Član 2.

U članu 3. stav 1. menja se i glasi:

„Individualnim radnim sporom (u daljem tekstu: individualni spor), u smislu ovog zakona, smatra se spor povodom:

- 1) otkaza ugovora o radu;
- 2) radnog vremena;
- 3) ostvarivanja prava na godišnji odmor;
- 4) isplate zarade/plate, naknade zarade/plate i minimalne zarade u skladu sa zakonom;
- 5) isplate naknade troškova za ishranu u toku rada, za dolazak i odlazak sa rada, regresa za korišćenje godišnjeg odmora i druge naknade troškova u skladu sa zakonom;
- 6) isplate otpremnine pri odlasku u penziju, jubilarne nagrade i drugih primanja u skladu sa zakonom;
- 7) diskriminacije i zlostavljanja na radu.”

Stav 2. briše se.

Dosadašnji stav 3. koji postaje stav 2. menja se i glasi:

„Stranom u individualnom sporu, u smislu ovog zakona, smatra se zaposleni i poslodavac, osim u slučaju iz stava 1. tačka 7) ovog člana, gde se strane u sporu određuju u skladu sa zakonom (u daljem tekstu: strana u sporu).”

Član 3.

U članu 4. stav 2. reč: „odlučuje” zamenjuje se rečju: „rešava” .

Član 4.

Naziv pododjeljka 2) iznad člana 6. i član 6. menjaju se i glase:

„Načelo nezavisnosti i nepristrasnosti

Član 6.

Miritelj, odnosno arbitar je nezavisan u radu.

Miritelj, odnosno arbitar dužan je da u postupku mirnog rešavanja radnog spora postupa nepristrasno.”

Član 5.

U članu 8. stav 1. tačka 6) reči: „postupcima mirnog rešavanja radnih sporova” zamenjuju se rečima: „individualnim i kolektivnim radnim sporovima”.

Član 6.

U članu 11. reč: „tri” zamenjuje se rečima: „pet radnih” .

Član 7.

U članu 12. stav 1. posle reči: „tri” dodaje se reč: „radna” .

U stavu 2. posle reči: „Agencije” dodaje se reč: „rešenjem” .

Član 8.

U članu 16. stav 4. reči: „i ime, prezime i adresu miritelja” zamenjuju se rečima: „ime i prezime miritelja”.

Član 9.

U članu 17. stav 1. tačka 3) menja se i glasi:

„3) pruža pomoć učesnicima radi sprečavanja nastanka spora.”

Član 10.

U članu 18. reči: „tač. 1), 3) i 4)” menjaju se i glase: „tač. 1), 1a), 3), 4) i 5a)” .

Član 11.

U članu 19. posle reči: „tri” dodaje se reč: „radna” .

Član 12.

Naziv pododjeljka 3) iznad člana 20. menja se i glasi:

„Postupak mirenja”

Član 13.

Naziv pododjeljka 4) iznad člana 21. briše se.

U članu 21. stav 1. iza reči: „tri” dodaje se reč: „radna” .

Član 14.

U članu 25. stav 1. menja se i glasi:

„Preporuka se sačinjava u pisanom obliku sa obrazloženjem.”

Stav 3. menja se i glasi:

„Ako Odbor ne donese preporuku iz člana 24. ovog zakona u roku od tri dana od dana zaključenja rasprave, miritelj može na zahtev jedne od strana u sporu da predloži preporuku.”

Član 15.

U članu 26. stav 2. menja se i glasi:

„Strane u sporu mogu da zaključe sporazum o rešenju spora na osnovu preporuke iz člana 24. i člana 25. stav 3. ovog zakona ili nezavisno od iste.”

Stav 3. menja se i glasi:

„Ako je predmet spora kolektivni ugovor, sporazum postaje osnov za zaključivanje, izmene i/ili dopune kolektivnog ugovora.”

Član 16.

U članu 27. stav 1. menja se i glasi:

„Strana u sporu koja ne postupi po preporuci iz člana 24. ovog zakona dužna je da bez odlaganja navede razloge za nepostupanje i dostavi ih miritelju.”

U stavu 2. reč: „objavi” briše se, a reči: „neprihvatanje preporuke” zamenjuju se rečima: „nepostupanje po preporuci iz stava 1. ovog člana objavi”

Član 17.

U članu 28. posle stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Na zahtev strana u sporu Odbor može da odluči da se rok iz stava 1. ovog člana produži za narednih 30 dana.”

Član 18.

Član 29. briše se.

Član 19.

U članu 30. stav 1. menja se i glasi:

„Individualni spor može da se rešava pred arbitrom u skladu sa ovim zakonom.”

Član 20.

Iznad člana 31. dodaje se novi pododjeljak koji glasi: „1) *Postupak pred arbitrom*”

U članu 31. stav 1. posle reči: „tri” dodaje se reč: „radna” .

Dodaje se novi stav 5. koji glasi:

„Arbitar u toku postupka ukazuje stranama u sporu na mogućnost sporazumnog rešavanja spora.”

Dosadašnji stav 5. postaje stav 6.

Član 21.

U članu 32. na kraju stava 1. tačka se zamenjuje zapetom i dodaju reči: „osim u sporovima povodom diskriminacije i zlostavljanja na radu.”

Član 22.

Posle člana 33. dodaje se član 33a koji glasi:

„Član 33a

Strane u sporu mogu da angažuju sudskog veštaka.

Na sudskog veštaka shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o izuzeću arbitra.

Svaka od strana u sporu sama snosi troškove angažovanja sudskog veštaka.”

Član 23.

Iznad člana 36. dodaju se novi pododjeljak i čl. 35a i 35b koji glase:

*„2) Okončanje postupka pred arbitrom***Član 35a**

Postupak pred arbitrom okončava se donošenjem rešenja arbitra:

- 1) na osnovu sporazuma strana u sporu;
- 2) kojim arbitar odlučuje o predmetu spora;
- 3) ako je arbitražni postupak postao nemoguć;
- 4) o obustavi postupka u skladu sa ovim zakonom.

Rešenje iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana ima snagu izvršne isprave.

Član 35b

Izuzetno od člana 35a stav 1. tačka 2) spor povodom zlostavljanja i diskriminacije na radu okončava se rešenjem arbitra donetim na osnovu sporazuma strana u sporu.

Ukoliko ne postoji sporazum o rešenju spora iz stava 1. ovog člana, arbitar obustavlja postupak u skladu sa članom 35a stav 1. tačka 4) ovog zakona i o istoj pravnoj stvari može se voditi sudski postupak, u skladu sa zakonom.”

Član 24.

U članu 36. stav 1. posle reči: „rešenje” dodaju se reči: „iz člana 35a ovog zakona” .

U stavu 4. posle reči: „u sporu,” dodaju se reči: „osim rešenja iz člana 35b stav 2. ovog zakona,”

Član 25.

U članu 38. stav 1. tačka 2) menja se i glasi:

„2) da ima stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu i najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti radnih odnosa;”

Posle stava 2. dodaje se stav 3. koji glasi:

„Odredba 38. stava 1. tačka 1) ovog člana, u pogledu državljanstva Republike Srbije, ne primenjuje se na državljane država članica Evropske unije, od pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.”

Član 26.

U članu 39. stav 1. posle reči: „koji” dodaju se zapeta i reči: „u Službenom glasniku Republike Srbije,” .

Član 27.

U članu 40. stav 1. broj: „15” zamenjuje se brojem: „60” .

Član 28.

U članu 45. stav 2. u tački 10) tačka na kraju zamenjuje se tačkom i zapetom i dodaje se tačka 11) koja glasi:

„11) ako ne postupa u skladu sa etičkim kodeksom.”

Član 29.

U članu 46. stav 2. posle reči: „člana 45. stav 2. tač. 4-7)” dodaju se reči: „i 11)” .

Član 30.

U članu 49. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Miritelj i arbitar dužni su da se u postupku mirnog rešavanja radnih sporova pridržavaju etičkog kodeksa koji donosi ministar nadležan za poslove rada.”

Član 31.

Posle člana 53. dodaje se član 53a koji glasi:

„Član 53a

Miritelj i arbitar imaju pravo na identifikacioni dokument.

Bliže uslove u pogledu izdavanja identifikacionog dokumenta propisuje ministar nadležan za poslove rada.”

Član 32.

Član 54. stav 2. tačka 3) menja se i glasi:

„3) vrstu i predmet spora;”

Član 33.

Podzakonski akti koji se donose u skladu sa odredbama ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 34.

Podzakonski propisi doneti na osnovu odredaba Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova („Službeni glasnik RS”, broj 125/04) ostaju na snazi do dana stupanja na snagu podzakonskih propisa donetih na osnovu ovog zakona, ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 35.

Postupci mirnog rešavanja radnih sporova koji su započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po propisima koji važe do početka primene ovog zakona.

Član 36.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tačka 8. Ustava Republike Srbije, kojim se utvrđuje da Republika Srbija, između ostalog, uređuje sistem u oblasti radnih odnosa.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Oblast mirnog rešavanja radnih sporova uređena je Zakonom o mirnom rešavanju radnih sporova („Službeni glasnik RS”, broj 125/04).

U toku prve četiri godine primene Zakon je pokazao određene nedostatke što je dovelo do njegove izmene i dopune kada je i usvojen Zakon o izmenama i dopunama Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova („Službeni glasnik RS”, broj 104/09). Ovim Zakonom proširene su nadležnosti u individualnim radnim sporovima na: sporove povodom diskriminacije i zlostavljanja na radu, povodom pojedinačnih prava utvrđenih kolektivnim ugovorom, drugim opštim aktom ili ugovorom o radu, naknada troškova za ishranu u toku rada, naknada troškova za dolazak i odlazak sa rada, isplata jubilarne nagrade, isplata regresa za korišćenje godišnjeg odmora, a u kolektivnim radnim sporovima na: primenu opšteg akta kojim se regulišu prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih, poslodavca i sindikata, ostvarivanje prava na informisanje, konsultovanje i učešće zaposlenih u upravljanju.

U pogledu postojanja međunarodnih standarda u vezi sa regulisanjem radnih sporova, Međunarodna organizacija rada (MOR) nije uspostavila posebne procedure za rešavanje radnih sporova, već su uspostavljeni opšti principi i smernice za države članice.

Uloga ovih smernica i principa je od suštinskog značaja prilikom donošenja nacionalnih propisa i uspostavljanja zakonodavnog okvira o prevenciji radnih sporova, kao i njihove primene u praksi. Takođe, svrha uspostavljanja opštih principa radi sprečavanja nastanka radnih sporova, kao i načina njihovog rešavanja jeste: da podstiče učešće zaposlenih u sprovođenju pravde, da zaštiti osnovna prava zaposlenih, posebno pravo na udruživanje, da omogući stranama (zaposlenima i poslodavcima) da sporazumno reše radni spor, da promoviše socijalni dijalog i dr.

Od regionalnih međunarodnih dokumenata koji postoje na nivou Saveta Evrope između ostalih najznačajnija je Revidirana evropska socijalna povelja koju je Republika Srbija ratifikovala 2009. godine. Odredbama ove konvencije uspostavlja se obaveza država članica da unapred definišu odgovarajuće mehanizme za rešavanje radnih sporova koji su zasnovani na metodama mirenja i dobrovoljne arbitraže, kao i da iste unapređuju i delotvorno upotrebljavaju (član 6. stav 3).

Republička agencija za mirno rešavanje radnih sporova ustanovljena je Zakonom i jedina je specijalizovana institucija za mirno rešavanje individualnih i kolektivnih radnih sporova.

Od 2005. godine do kraja 2016. godine pokrenuto je 14.192 radna spora, od toga meritorno je rešeno 5.118 individualnih radnih sporova i 126 kolektivnih radnih sporova.

U Republici Srbiji, tokom globalne ekonomske krize i tranzicije, došlo je do ulaganja stranog kapitala i postepene privatizacije ali i gašenja dela industrijske proizvodnje i znatnih otpuštanja. Ovo je otežalo situaciju u pogledu zaštite socijalno-ekonomskih prava zaposlenih. U takvoj ekonomskoj situaciji, veliki broj zaposlenih se za svoja prava obraćao sudu, što je duži i skuplji put za ostvarenje istih.

Dvanaestogodišnja primena Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova u Republici Srbiji ukazala je na mnoge probleme u praksi, zbog kojih treba unaprediti oblast mirnog rešavanja radnih sporova i dodatno afirmisati rad Republičke agencije za mirno rešavanje radnih sporova.

Pored brojnih prednosti postupka pred Agencijom (besplatnost za strane u sporu, efikasnost, ekonomičnost i sl.) u odnosu na sudski postupak i ostvarenih ciljeva Agencije (rasterećenje sudova, unapređenje socijalnog dijaloga, harmonizacija radnih odnosa, smanjenje broja štrajkova i sl.), sam rad Agencije je ostao nedovoljno vidljiv i institut mirnog rešavanja radnih sporova nije u potpunosti uspeo da se postavi kao alternativa sudskim postupcima u radnim sporovima.

Cilj ovih izmena je da se kroz proširenje nadležnosti individualnih i kolektivnih radnih sporova, uvođenje mogućnosti zaključenja sporazuma u individualnim sporovima, produženje rokova i praćenje rezultata rada kroz statističku obradu podataka o vrsti i načinu okončanja spora, dodatno afirmiše ovaj način rešavanja spora.

Unapređenje zakonodavnog okvira treba da doprinese podsticanju poslodavaca i zaposlenih da međusobne sporove rešavaju mirnim putem posredstvom miritelja i arbitara pred Republičkom agencijom, kako bi se što više rasteretili sudovi i stranama u sporu smanjili troškovi.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Osnovne odredbe - čl. 1-4. Predloga zakona menjaju se i dopunjuju sledeće odredbe Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova:

Član 2. Dopunom ovog člana propisuje se da se kolektivnim radnim sporom između ostalog smatraju i sporovi povodom: „ostvarivanja prava na utvrđivanje reprezentativnosti sindikata kod poslodavca” kao i sporovi povodom „utvrđivanja minimuma procesa rada u skladu sa zakonom”. Takođe, izvršeno je preciziranje stava 1. tačka 1. Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova u delu koji se odnosi na primenu kolektivnih ugovora i to tako da je precizirano da se primenom kolektivnog ugovora smatra primena celokupnog kolektivnog ugovora ili njegovih pojedinih odredaba. Ovo iz razloga što je bilo potrebno da se otkloni mogućnost da se sporna pitanja u vezi sa primenom pojedinih odredaba (nedovoljno jasno precizirane odredbe) rešavaju u postupku pred miriteljem.

Cilj dopune da se kolektivnim radnim sporom smatra i „spor povodom ostvarivanja prava na utvrđivanje reprezentativnosti sindikata kod poslodavca je da se poslodavci koji ne žele da utvrde reprezentativnost sindikatu, u postupku mirnog rešavanja radnih sporova upoznaju sa obavezama koje proističu iz Zakona o radu i ujedno smanji broj predmeta pred Odborom za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata kod poslodavca.

Takođe, s obzirom da je pitanje minimuma procesa rada uređeno zakonom, nisu retki slučajevi sporova oko utvrđivanja minimuma procesa rada, pa je bilo potrebno i za ove slučajeve utvrditi nadležnost Republičke agencije za mirno rešavanje radnih sporova.

Izmenjena je i odredba koja se odnosi na definiciju strana u kolektivnom sporu i ista je usaglašena sa odredbama Zakona o radu u delu koja se odnosi na učesnike u zaključenju kolektivnog ugovora i to pre svega osnivača.

Član 3. Nadležnost za individualne radne sporove se proširuje na sporove povodom: isplate plate/zarade, naknade plate/zarade u skladu sa zakonom, a ne samo u vezi sa isplatom minimalne zarade/plate, isplate naknade troškova i drugih primanja u skladu sa zakonom, isplate otpremnine pri odlasku u penziju, radnog vremena i ostvarivanja prava na godišnji odmor. Takođe, izvršeno je preciziranje ko se smatra stranom u individualnom radnom sporu u sporu koji se odnosi na diskriminaciju i zlostavljanje na radu.

Član 4. S obzirom da je novim rešenjem u ovom Predlogu u postupku arbitraže omogućeno donošenje rešenja na osnovu postignutog sporazuma strana u sporu, izvršeno je preciziranje definicije arbitraže, tako da se arbitražom smatra postupak u kome arbitar „rešava”, a ne „odlučuje” o predmetu individualnog spora.

Član 6. Jedno od osnovnih načela postupka mirnog rešavanja radnih sporova je izmenjeno, tako da je umesto načela „tripartizma” uvedeno načelo „nezavisnosti” kojim je propisano da je miritelj, odnosno arbitar nezavisan u radu.

Republička agencija za mirno rešavanje radnih sporova - članom 5. Predloga zakona menja se i dopunjuje sledeća odredba Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova:

Član 8. stav 1. tačka 6) Ovim članom izvršeno je terminološko usklađivanje sa tekstom zakona.

Postupak mirnog rešavanja radnih sporova - čl. 6-24. Predloga zakona menjaju se i dopunjuju sledeće odredbe Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova:

Član 11. Ovim članom propisano je da ako je predlog podnela jedna od strana u sporu, Agencija dostavlja predlog i dokumentaciju drugoj strani u sporu i poziva je da se u roku od pet radnih dana izjasni da li prihvata mirno rešavanje spora. Dakle produžen je rok za izjašnjenje na pet radnih dana umesto dosadašnja tri dana. Potreba prakse uslovlila je produženje ovog roka, a cilj je da se drugoj strani ostavi dovoljno vremena da donese odluku o prihvatanju mirnog rešavanja radnog spora.

Član 12. Ovim članom precizira se da u slučaju kada strane u sporu sporazumno ne odrede miritelja, odnosno arbitra, određuje ga direktor Agencije rešenjem.

Član 16. Zajednički predlog radi učešća miritelja u kolektivnom pregovaranju ubuduće neće sadržavati podatke o adresi miritelja, već samo ime i prezime miritelja.

Član 17. Ovim članom precizira se uloga miritelj u postupku kolektivnog pregovaranja tako da u slučaju angažovanja miritelja u postupku kolektivnog pregovaranja, miritelj pruža pomoć učesnicima radi sprečavanja nastanka spora. Cilj odredbe je da se miritelj uključuje samo u slučaju kada pretil opasnost od nastanka spora u toku pregovora. Ovo iz razloga jer je i cilj da se unapredi kolektivno pregovaranje na svim nivoima, a posebno na bipartitnom nivou. Prevencija sprečavanja nastanka spora u toku pregovora je garancija da će doći do zaključenja kolektivnog ugovora, a učešće miritelja u samim pregovorima prilikom zaključivanja kolektivnog ugovora može biti od presudnog značaja.

Član 18. Ovim članom vrši se dopuna i usklađivanje sa članom 2. Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova i to tako da su strane u sporu u delatnostima od opšteg interesa dužne da pristupe mirnom rešavanju kolektivnog spora i u slučajevima ostvarivanja prava na utvrđivanje reprezentativnosti sindikata kod poslodavca, kao i u slučaju utvrđivanja minimuma procesa rada u skladu sa zakonom.

Član 19. Ovim članom strane u sporu u delatnostima od opšteg interesa dužne su da podnesu predlog za pokretanje postupka mirnog rešavanja radnog spora u roku od tri radna dana od nastanka spora, a ne tri dana kako je u važećoj odredbi Zakona bilo propisano. Cilj ove izmene je da se ustanove realni rokovi za postupanje.

Član 21. Obaveza je miritelja da zakaže raspravu u roku od tri radna dana od dana prijema predloga i dokumentacije o predmetu spora. Dakle i ovde se produžava rok u odnosu na važeće rešenje koje je predviđalo rok od tri dana.

Član 25. U ovom članu precizirano je da se preporuka koja je doneta jednoglasno pred Odborom ili na zahtev jedne od strana u sporu sastavlja u pisanom obliku sa obrazloženjem. Ovaj član je dopunjen i preciziran u delu koji se odnosi na ovlašćenja miritelja u slučaju da se u toku postupka mirenja strane u sporu ne saglase o preporuci. Ranije rešenje je bilo da miritelj može stranama u sporu da predloži preporuku što je u suprotnosti sa ulogom miritelja u sporu. Uloga miritelja je da približi stavove strana u sporu u cilju postizanja sporazumnog rešenja spora, a ne da predlaže preporuku a da nijedna od strana od njega to ne zahteva. Zbog toga je ovaj član i preciziran tako da miritelj samo na zahtev jedne od strana u sporu može da predloži preporuku najkasnije u roku od tri dana od dana zaključenja rasprave.

Član 26. Ovim članom izvršeno je preciziranje odredbe tako da se sporazum o rešenju spora može zaključiti na osnovu preporuke ili nezavisno od iste. Ako je predmet spora kolektivni ugovor, u slučaju kada strane u sporu zaključe sporazum, taj sporazum postaje osnov za zaključivanje, izmene ili dopune kolektivnog ugovora. U ostalim slučajevima propisanim ovim članom, sporazum ima snagu izvršne isprave. U odnosu na dosadašnje rešenje izbegnuta je mogućnost da, kada je predmet spora kolektivni ugovor, sporazum koji sačine strane u sporu bude sastavni deo kolektivnog ugovora, jer po pravilu sporazum se sastavlja u slobodnoj formi, a kolektivni ugovor treba da sadrži strukturu opšteg akta i da se prilikom izrade, izmene i dopune poštuju osnovna metodološka pravila za izradu propisa.

Član 27. S obzirom da su izmenjene odredbe član 25. u pogledu mogućnosti da miritelj može da sam predloži preporuku, već samo ako jedna od strana u sporu zahteva to od miritelja, te da po okončanju postupka mirenja miritelj sa članovima Odbora donosi preporuku o načinu rešavanja spora, ovim članom precizira se da samo u slučaju nepostupanja po preporuci koju je usvojio Odbor, Agencija na predlog miritelja može da objavi preporuku i razloge za nepostupanje po preporuci u sredstvima javnog informisanja.

Član 28. S obzirom da kolektivni sporovi često traju duže zbog složenosti predmeta spora i otežane komunikacije koja je uslovljena različitim interesima i stavovima strana u sporu, praksa je pokazala da je potrebno postupak mirenja koji se do sada trebao okončati u roku od 30 dana od dana otvaranja rasprave produži na zahtev strana u sporu za još 30 dana. Uslov za produženje je da obe strane u sporu o tome postignu saglasnost, a cilj produženja roka je da se spor reši mirnim putem, jer je to u interesu pre svega strana u sporu, a ne da kao što je to bio slučaj do sada da miritelj rasputi Odbor i nastavlja postupak mirenja neposrednim kontaktom sa stranama u sporu da se sastanu, raspravljaju o predmetu spora, pa je s tim u vezi i brisana odredba člana 29. važećeg Zakona.

Član 29. Briše se odredba kojom je bilo propisano da ako se postupak ne okonča u propisanom roku miritelj može da raspusti Odbor i nastavi postupak mirenja neposrednim kontaktom sa stranama u sporu. Ovo iz razloga što je bilo potrebno utvrditi krajnji rok u kom će se postupak mirenja okončati kako bi se spor efikasno i brzo rešio uz saglasnost strana u sporu, u kom smislu je i dopunjen član 28.

Član 30. Brisana je stav 1. kojim je definisano šta se smatra individualnim sporom. Ovo iz razloga jer je definicija individualnog spora data u članu 2. Predloga.

Član 31. U ovom članu produžen je rok arbitru za zakazivanje rasprave sa tri na tri radna dana od dana prijema predloga i dokumentacije o predmetu spora. Cilj je uspostavljanje realnih rokova za postupanje. Jedna od najznačajnijih izmena u ovom

Predlogu je da se omogućava arbitru da u toku postupka ukazuje stranama u sporu da spor mogu da reše i sporazumno što je u duhu mirnog rešavanja spora, a ne da u svakom slučaju čak i ako postoji saglasnost strana u sporu arbitar donosi rešenje na osnovu izvedenih dokaza koji proizilaze iz utvrđenog činjeničnog stanja, ponekada i suprotno volji strana u sporu.

Član 32. Ovim članom precizira se da je održavanje rasprave javno osim u sporovima povodom diskriminacije i zlostavljanja na radu. S obzirom da se radi o sporovima koji mogu da sadrže činjenice i dokaze čije javno iznošenje bi moglo da ima negativne posledice po strane u sporu, bilo je potrebno u ovim sporovima isključiti javnost.

Član 33a S obzirom da se proširuje nadležnost kod individualnih sporova na zarade/plate, koje nisu samo minimalna zarada, naknade zarade/plate, kao i troškova i drugih primanja iz radnog odnosa, bilo je potrebno da ukoliko strane u sporu to žele mogu da angažuju sudskog veštaka, na koje se shodno primenjuju odredbe ovog zakona o izuzeću arbitara. Za razliku od usluga arbitra i miritelja koje su za strane u sporu besplatne, troškovi angažovanja sudskog veštaka snosi svaka od strana u sporu.

Član 35a Ovim članom precizira se način okončanja postupka pred arbitrom. Arbitar donosi rešenje donetim na osnovu sporazuma strana u sporu, ako je arbitražni postupak postao nemoguć kao i u slučaju obustave postupka što je sve novina u odnosu na ranije rešenje u Zakonu i konačno može da donose rešenje kojim odlučuje o predmetu spora. Takođe, ovim članom je propisano da rešenje doneto na osnovu sporazuma strana u sporu, kao i rešenje kojim arbitar odlučuje o predmetu spora, ima snagu izvršne isprave.

Član 35b Spor povodom zlostavljanja i diskriminacije izuzetno može da se okonča samo na osnovu sporazuma strana u sporu, a ako isti ne postoji arbitar donosi rešenje o obustavi postupka i upućuje strane u sporu da o istoj pravnoj stvari mogu voditi sudski postupak.

Član 36. Rešenje je pravosnažno i izvršno danom dostavljanja stranama u sporu, osim rešenja povodom zlostavljanja i diskriminacije na radu ako je u rešenju određeno da se radnja koja je premet izvršenja može izvršiti u ostavljenom roku to rešenje postaje izvršno istekom tog roka.

Miritelji i arbitri - čl. 25-31 Ovim odredbama Predloga zakona menjaju se i dopunjuju sledeće odredbe Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova:

Član 38. U stavu 1. tačka 2) ovog člana izvršeno je usklađivanje sa Zakonom o visokom obrazovanju kada je u pitanju obim studija kao uslov za miritelj i arbitra. Stavom 3. Ovog člana dopunjuje se odredba u vezi sa ispunjenjem uslova za miritelja i arbitra koji se odnosi na državljanstvo Republike Srbije, koji prestaje da se primenjuje, za državljane država članica Evropske unije, od pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Član 39. U ovom članu precizirano je da Agencija objavljuje javni oglas za izbor miritelja i arbitara u Službenom glasniku Republike Srbije.

Član 40. Odluka o izboru miritelja i arbitra donosi se u roku od 60 dana od dana isteka roka za podnošenje prijave. Potreba da se rok od 15 dana produži na 60 dana usledila je zbog buduće obaveze organa da po službenoj dužnosti, u skladu sa zakonom, vrši uvid u podatke o činjenicama neophodnim za odlučivanje o kojima se vodi službena evidencija, te da ih pribavlja i obrađuje.

Član 45. Pored postojećih razloga za brisanje miritelja i arbitra dodaje se još jedan koji se odnosi na nepostupanje u skladu sa etičkim kodeksom.

Član 46. Rešenje o brisanju iz imenika donosi se i u slučaju ako miritelj i arbitar, između ostalog, ne postupaju u skladu sa etičkim kodeksom.

Član 49. Uvodi se etički kodeks. Miritelji i arbitri u postupku mirnog rešavanja radnih sporova biće dužni da se pridržavaju etičkog kodeksa. Etički kodeks donosi ministar nadležan za poslove rada.

Član 53a. U toku primene Zakona ukazala se potreba i za izdavanjem identifikacionog dokumenta miritelja i arbitra. S obzirom da miritelji i arbitri prilikom rešavanja radnih sporova iste rešavaju u prostorijama poslodavca, često se pojavljivao problem oko identifikacije miritelja i arbitara prilikom dolaska u prostorije kod poslodavca. Uvođenjem identifikacionog dokumenta, taj se problem otklanja. Bliže uslove u pogledu izdavanja identifikacionog dokumenta propisaće ministar nadležan za poslove rada.

Evidencija o postupcima mirnog rešavanja radnih sporova - član 32.
Ovom odredbom Predloga zakona menja se i dopunjuju sledeća odredba Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova:

Član 54. Pored toga što Agencija vodi evidenciju o postupcima mirnog rešavanja radnih sporova sadržaj evidencije proširuje se vrstom predmeta spora.

Čl. 33-36. Predloga zakona, uređuju se rokovi za donošenje podzakonskih akata koji se donose na osnovu ovog Predloga zakona, prelazni režim za postupke započete do dana stupanja na snagu ovog zakona kao i stupanje na snagu ovog zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna finansijska sredstva iz budžeta.

PREGLED ODREDBA KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

I. OSNOVNE ODREDBE

2. Osnovni pojmovi

Član 2.

Kolektivnim radnim sporom (u daljem tekstu: kolektivni spor), u smislu ovog zakona, smatra se spor povodom:

- 1) zaključivanja, izmena i/ILI dopuna ili primene kolektivnog ugovora;
- 1A) PRIMENE KOLEKTIVNOG UGOVORA U CELINI ILI NJEGOVIH POJEDINIH ODREDBA;
- 2) primene opšteg akta kojim se regulišu prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih, poslodavca i sindikata;
- 3) ostvarivanja prava na sindikalno organizovanje i delovanje I OSTVARIVANJE PRAVA NA UTVRĐIVANJE REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA KOD POSLODAVCA;
- 4) štrajka;
- 5) ostvarivanja prava na informisanje, konsultovanje i učešće zaposlenih u upravljanju, u skladu sa zakonom;
- 5A) UTVRĐIVANJA MINIMUMA PROCESA RADA, U SKLADU SA ZAKONOM.

Opštim aktom, u smislu ovog zakona, smatra se pravilnik o radu i sporazum poslodavca i sindikata, u skladu sa zakonom.

~~Stranom u kolektivnom sporu smatraju se učesnici kolektivnog ugovora u skladu sa zakonom, odnosno poslodavac, sindikat, zaposleni ili predstavnik zaposlenih u odnosu na primenu kolektivnog ugovora ili opšteg akta i ostvarivanje kolektivnog prava, u skladu sa zakonom.~~

STRANOM U KOLEKTIVNOM SPORU SMATRAJU SE POSLODAVAC, SINDIKAT, OVLAŠĆENI PREDSTAVNIK ZAPOSLENIH, ZAPOSLENI, ŠTRAJKAČKI ODBOR, OSNIVAČ ZA JAVNA PREDUZEĆA, DRUŠTVA KAPITALA ČIJI JE OSNIVAČ JAVNO PREDUZEĆE, DRUŠTVA KAPITALA I JAVNE SLUŽBE ČIJI JE OSNIVAČ REPUBLIKA, AUTONOMNA POKRAJINA ILI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE.

Član 3.

~~Individualnim radnim sporom, u smislu ovog zakona, smatra se spor povodom diskriminacije i zlostavljanja na radu, otkaza ugovora o radu i ugovaranja i isplate minimalne zarade (u daljem tekstu: individualni spor).~~ INDIVIDUALNIM RADNIM SPOROM (U DALJEM TEKSTU: INDIVIDUALNI SPOR), U SMISLU OVOG ZAKONA, SMATRA SE SPOR POVODOM:

- 1) OTKAZA UGOVORA O RADU;
- 2) RADNOG VREMENA;
- 3) OSTVARIVANJA PRAVA NA GODIŠNJI ODMOR;
- 4) ISPLATE ZARADE/PLATE, NAKNADE ZARADE/PLATE I MINIMALNE ZARADE U SKLADU SA ZAKONOM;
- 5) ISPLATE NAKNADE TROŠKOVA ZA ISHRANU U TOKU RADA, ZA DOLAZAK I ODLAZAK SA RADA, REGRESA ZA KORIŠĆENJE GODIŠNJEG ODMORA I DRUGE NAKNADE TROŠKOVA U SKLADU SA ZAKONOM;
- 6) ISPLATE OTPREMNINE PRI ODLASKU U PENZIJU, JUBILARNE NAGRADE I DRUGIH PRIMANJA U SKLADU SA ZAKONOM;
- 7) DISKRIMINACIJE I ZLOSTAVLJANJA NA RADU.

~~Individualnim sporom smatra se i spor povodom pojedinačnih prava utvrđenih kolektivnim ugovorom, drugim opštim aktom ili ugovorom o radu — naknada troškova za ishranu u toku rada, naknada troškova za dolazak i odlazak sa rada, isplata jubilarne nagrade, isplata regresa za korišćenje godišnjeg odmora.~~

~~Stranom u individualnom sporu, u smislu ovog zakona, smatra se zaposleni i poslodavac (u daljem tekstu: strana u sporu).~~

STRANOM U INDIVIDUALNOM SPORU, U SMISLU OVOG ZAKONA, SMATRA SE ZAPOSLENI I POSLODAVAC, OSIM U SLUČAJU IZ STAVA 1. TAČKA 7) OVOG ČLANA, GDE SE STRANE U SPORU ODREĐUJU U SKLADU SA ZAKONOM (U DALJEM TEKSTU: STRANA U SPORU).

Član 4.

Mirenje, u smislu ovog zakona, jeste postupak u kome miritelj pruža pomoć stranama u kolektivnom sporu sa ciljem da zaključe sporazum o rešenju spora ili u kome miritelj stranama u kolektivnom sporu daje preporuku o načinu rešavanja spora.

Arbitraža, u smislu ovog zakona, jeste postupak u kome arbitar odlučuje REŠAVA o predmetu individualnog spora.

3. Osnovna načela

~~2) Načelo tripartizma i nepristrasnosti~~

2) NAČELO NEZAVISNOSTI I NEPRISTRASNOSTI

Član 6.

~~U postupku mirnog rešavanja radnog spora učestvuju strane u sporu i miritelj, odnosno arbitar, u skladu sa ovim zakonom.~~

~~Miritelj, odnosno arbitar je dužan da postupa nepristrasno.~~

MIRITELJ, ODNOSNO ARBITAR JE NEZAVISAN U RADU.

MIRITELJ, ODNOSNO ARBITAR DUŽAN JE DA U POSTUPKU MIRNOG REŠAVANJA RADNOG SPORA POSTUPA NEPRISTRASNO.

II. REPUBLIČKA AGENCIJA ZA MIRNO REŠAVANJE RADNIH SPOROVA

1. Obrazovanje i delokrug

Član 8.

Agencija obavlja stručne poslove koji se odnose na:

- 1) mirno rešavanje kolektivnih i individualnih sporova;
- 2) izbor miritelja i arbitara;
- 3) vođenje Imenika miritelja i arbitara (u daljem tekstu: Imenik);
- 4) stručno usavršavanje miritelja i arbitara;
- 5) odlučivanje o izuzeću miritelja i arbitara;
- 6) evidenciju o ~~postupcima mirnog rešavanja radnih sporova~~ INDIVIDUALNIM I KOLEKTIVNIM RADNIM SPOROVIMA;
- 7) druge poslove određene zakonom.

III. POSTUPAK MIRNOG REŠAVANJA RADNOG SPORA

1. Zajedničke odredbe

1) Pokretanje postupka

Član 11.

Ako je predlog podnela jedna od strana u sporu, Agencija dostavlja predlog i dokumentaciju drugoj strani u sporu i poziva je da se u roku od tri PET RADNIH dana izjasni da li prihvata mirno rešavanje spora.

2) *Određivanje miritelja, odnosno arbitra*

Član 12.

Miritelja, odnosno arbitra sporazumno određuju strane u sporu iz Imenika, u zajedničkom predlogu, odnosno u roku od tri RADNA dana od dana prihvatanja pojedinačnog predloga.

Ako strane u sporu sporazumno ne odrede miritelja, odnosno arbitra, određuje ga direktor Agencije REŠENJEM.

2. Kolektivni spor

1) *Učešće miritelja u kolektivnom pregovaranju*

Član 16.

Učesnici u zaključivanju kolektivnog ugovora (u daljem tekstu: učesnici) mogu da podnesu predlog Agenciji za učešće miritelja u kolektivnom pregovaranju u cilju pružanja pomoći i sprečavanja nastanka spora.

Učesnici mogu da podnesu predlog zajednički ili pojedinačno.

Ako je predlog podneo jedan od učesnika, Agencija dostavlja predlog i dokumentaciju drugim učesnicima s pozivom da se u roku od tri dana izjasne da li prihvataju učešće miritelja u kolektivnom pregovaranju.

Predlog sadrži vrstu kolektivnog ugovora, učesnike, mesto i vreme pregovora, a zajednički predlog i ime, prezime i adresu miritelja-IME I PREZIME MIRITELJA.

Član 17.

Miritelj u postupku kolektivnog pregovaranja:

- 1) prisustvuje pregovorima;
- 2) ukazuje učesnicima na predloge koji nisu u skladu sa zakonom i drugim propisom;
- 3) pruža stručnu i drugu pomoć učesnicima.
- 3) PRUŽA POMOĆ UČESNICIMA RADI SPREČAVANJA NASTANKA SPORA.

2) *Spor u delatnostima od opšteg interesa*

Član 18.

Strane u sporu iz člana 2. stav 1. tač. 1), 3) i 4) TAČ. 1), 1A), 3), 4) I 5A) ovog zakona, u delatnostima u kojima postoji obaveza obezbeđivanja minimuma procesa rada u skladu sa zakonom kojim se uređuje ostvarivanje prava na štrajk, dužne su da pristupe mirnom rešavanju kolektivnog spora, u skladu sa ovim zakonom.

Član 19.

U delatnostima iz člana 18. ovog zakona strane u sporu su dužne da podnesu predlog, u roku od tri RADNA dana od dana nastanka spora, u skladu sa ovim zakonom.

Ako strane u sporu ne podnesu predlog, direktor Agencije po službenoj dužnosti pokreće postupak mirenja i određuje miritelja iz Imenika.

3) ~~Organ nadležan za mirenje~~ POSTUPAK MIRENJA

Član 20.

Postupak mirenja u kolektivnom sporu vodi se pred Odborom za mirenje (u daljem tekstu: Odbor).

Odbor čine po jedan predstavnik strana u sporu i miritelj.

4) Postupak mirenja

Član 21.

Miritelj je dužan da zakaže raspravu u roku od tri RADNA dana od dana prijema predloga i dokumentacije o predmetu spora i o tome obaveštava strane u sporu.

Strane u sporu su dužne da odrede svog predstavnika u Odboru i o tome obaveste miritelja najkasnije do dana zakazane rasprave.

Ako strane u sporu ne odrede svog predstavnika u roku iz stava 2. ovog člana, postupak mirenja vodi miritelj neposrednim kontaktom sa stranama u sporu.

Član 25.

~~Odbor daje preporuku u pismenom obliku, sa obrazloženjem.~~

PREPORUKA SE SAČINJAVA U PISANOM OBLIKU SA OBRAZLOŽENJEM.

Za preporuku je potrebno da glasaju svi članovi Odbora.

~~Ako Odbor ne donese preporuku u roku od pet dana od dana zaključenja rasprave, miritelj može stranama u sporu da predloži preporuku.~~

AKO ODBOR NE DONESE PREPORUKU IZ ČLANA 24. OVOG ZAKONA U ROKU OD TRI DANA OD DANA ZAKLJUČENJA RASPRAVE, MIRITELJ MOŽE NA ZAHTEV JEDNE OD STRANA U SPORU DA PREDLOŽI PREPORUKU.

Član 26.

Preporuka ne obavezuje strane u sporu.

~~Ako strane u sporu prihvate preporuku, zaključuju sporazum o rešenju spora.~~

STRANE U SPORU MOGU DA ZAKLJUČE SPORAZUM O REŠENJU SPORA NA OSNOVU PREPORUKE IZ ČLANA 24. I ČLANA 25. STAV 3. OVOG ZAKONA ILI NEZAVISNO OD ISTE.

~~Ako je predmet spora kolektivni ugovor, sporazum postaje sastavni deo kolektivnog ugovora.~~

AKO JE PREDMET SPORA KOLEKTIVNI UGOVOR, SPORAZUM POSTAJE OSNOV ZA ZAKLJUČIVANJE, IZMENE I/ILI DOPUNE KOLEKTIVNOG UGOVORA.

Ako predmet spora nije kolektivni ugovor, sporazum ima snagu izvršne isprave.

Član 27.

~~Strana u sporu koja ne prihvati preporuku dužna je da u roku od tri dana od dana dostavljanja preporuke navede razloge za neprihvatanje preporuke.~~

STRANA U SPORU KOJA NE POSTUPI PO PREPORUCI IZ ČLANA 24. OVOG ZAKONA DUŽNA JE DA BEZ ODLAGANJA NAVEDA RAZLOGE ZA NEPOSTUPANJE I DOSTAVI IH MIRITELJU.

Na predlog miritelja Agencija može da objavi preporuku i razloge za ~~neprihvatanje preporuke~~ **NEPOSTUPANJE PO PREPORUCI IZ STAVA 1. OVOG ČLANA OBJAVI** u sredstvima javnog informisanja.

Član 28.

Postupak mirenja okončava se pred Odborom ako strane u sporu zaključe sporazum o rešenju spora u roku od 30 dana od dana otvaranja rasprave.

NA ZAHTEV STRANA U SPORU ODBOR MOŽE DA ODLUČI DA SE ROK IZ STAVA 1. OVOG ČLANA PRODUŽI ZA NAREDNIH 30 DANA.

Član 29.

~~Ako se postupak ne okonča u smislu člana 28. ovog zakona, miritelj raspušta Odbor i nastavlja postupak mirenja neposrednim kontaktom sa stranama u sporu.~~

~~U slučaju iz stava 1. ovog člana miritelj pruža pomoć stranama u sporu da se sastanu, raspravljaju o predmetu spora i zaključe sporazum o rešenju spora~~

3. Individualni spor

Član 30.

~~Individualni spor može da se rešava pred arbitrom, u skladu sa ovim zakonom, ako je predmet spora:~~

- ~~1) otkaz ugovora o radu;~~
- ~~2) ugovaranje i isplata minimalne zarade.~~
- ~~3) diskriminacija i zlostavljanje na radu;~~
- ~~4) naknada troškova za ishranu u toku rada;~~
- ~~5) naknada troškova za dolazak i odlazak sa rada;~~
- ~~6) isplata jubilarne nagrade;~~
- ~~7) isplata regresa za korišćenje godišnjeg odmora.~~

~~INDIVIDUALNI SPOR MOŽE DA SE REŠAVA PRED ARBITROM U SKLADU SA OVIM ZAKONOM.~~

~~Ako među stranama u individualnom sporu teče sudski postupak iz istog činjeničnog i pravnog osnova sud će zastati sa postupkom.~~

~~Strane u sporu dužne su da sud obaveste o pokretanju postupka u skladu sa ovim zakonom.~~

1) *POSTUPAK PRED ARBITROM*

Član 31.

Arbitar je dužan da zakaže raspravu u roku od tri RADNA dana od dana prijema predloga i dokumentacije o predmetu spora i o tome obaveštava strane u sporu.

Rasprava se održava u prisustvu strana u sporu i arbitra.

Arbitar otvara raspravu i utvrđuje da li sva pozvana lica prisustvuju raspravi.

Ako jedna od strana u sporu neopravdano izostane sa rasprave arbitar može da održi raspravu u njenom odsustvu, uzimajući u obzir dokumentaciju koju je ta strana dostavila.

ARBITAR U TOKU POSTUPKA UKAZUJE STRANAMA U SPORU NA MOGUĆNOST SPORAZUMNOG REŠAVANJA SPORA.

Svaka strana u sporu može da povuče predlog za pokretanje postupka pred arbitrom najkasnije do dana otvaranja rasprave.

Član 32.

Održavanje rasprave je javno, OSIM U SPOROVIMA POVODOM DISKRIMINACIJE I ZLOSTAVLJANJA NA RADU.

Arbitar može da isključi javnost na zahtev strana u sporu, ako za to postoje opravdani razlozi.

ČLAN 33A

STRANE U SPORU MOGU DA ANGAŽUJU SUDSKOG VEŠTAKA.

NA SUDSKOG VEŠTAKA SHODNO SE PRIMENJUJU ODREDBE OVOG ZAKONA O IZUZEĆU ARBITRA.

SVAKA OD STRANA U SPORU SAMA SNOSI TROŠKOVE ANGAŽOVANJA SUDSKOG VEŠTAKA.

2) *OKONČANJE POSTUPKA PRED ARBITROM*

ČLAN 35A

POSTUPAK PRED ARBITROM OKONČAVA SE DONOŠENJEM REŠENJA ARBITRA:

- 1) NA OSNOVU SPORAZUMA STRANA U SPORU;
- 2) KOJIM ARBITAR ODLUČUJE O PREDMETU SPORA;
- 3) AKO JE ARBITRAŽNI POSTUPAK POSTAO NEMOGUĆ;
- 4) O OBUSTAVI POSTUPKA U SKLADU SA OVIM ZAKONOM.

REŠENJE IZ STAVA 1. TAČ. 1) I 2) OVOG ČLANA IMA SNAGU IZVRŠNE ISPRAVE.

ČLAN 35B

IZUZETNO OD ČLANA 35A STAV 1. TAČKA 2) SPOR POVODOM ZLOSTAVLJANJA I DISKRIMINACIJE NA RADU OKONČAVA SE REŠENJEM ARBITRA DONETIM NA OSNOVU SPORAZUMA STRANA U SPORU.

UKOLIKO NE POSTOJI SPORAZUM O REŠENJU SPORA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, ARBITAR OBUSTAVLJA POSTUPAK U SKLADU SA ČLANOM 35A STAV 1. TAČKA 4) OVOG ZAKONA I O ISTOJ PRAVNOJ STVARI MOŽE SE VODITI SUDSKI POSTUPAK, U SKLADU SA ZAKONOM.

Član 36.

Arbitar donosi rešenje IZ ČLANA 35A OVOG ZAKONA o predmetu spora u roku od 30 dana od dana otvaranja rasprave.

Rešenje sadrži

- 1) uvod;
- 2) izreku;
- 3) obrazloženje;
- 4) uputstvo o pravnom sredstvu;
- 5) ime, prezime i potpis arbitra;
- 6) broj i datum rešenja;
- 7) pečat Agencije.

Protiv rešenja nije dozvoljena žalba.

Rešenje je pravnosnažno i izvršno danom dostavljanja stranama u sporu, OSIM REŠENJA IZ ČLANA 35B STAV 2. OVOG ZAKONA, a ako je u rešenju određeno da se radnja koja je predmet izvršenja može izvršiti u ostavljenom roku, rešenje postaje izvršno istekom tog roka.

IV. MIRITELJI I ARBITRI

1. Izbor miritelja i arbitara

Član 38.

Za miritelja i arbitra može da bude izabrano lice koje ispunjava sledeće uslove:

- 1) da je državljanin Republike Srbije;
- ~~2) da ima visoku stručnu spremu i najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti radnih odnosa;~~
- 2) DA IMA STEČENO VISOKO OBRAZOVANJE NA OSNOVNIM AKADEMSKIM STUDIJAMA U OBIMU OD NAJMANJE 240 ESPB BODOVA, MASTER AKADEMSKIM STUDIJAMA, SPECIJALISTIČKIM AKADEMSKIM STUDIJAMA, SPECIJALISTIČKIM STRUKOVNIM STUDIJAMA, ODNOSNO NA OSNOVNIM STUDIJAMA U TRAJANJU OD NAJMANJE ČETIRI GODINE ILI SPECIJALISTIČKIM STUDIJAMA NA FAKULTETU I NAJMANJE PET GODINA RADNOG ISKUSTVA U OBLASTI RADNIH ODNOSA;

3) da nije osuđivano za krivično delo na безусловnu kaznu zatvora od najmanje šest meseci ili za kažnjivo delo koje ga čini nepodobnim za obavljanje ovih poslova;

4) da je dostojno dužnosti miritelja, odnosno arbitra.

Za arbitra može biti izabrano lice koje pored uslova iz stava 1. ovog člana, ima položen pravosudni ispit ili je redovni profesor fakulteta iz pozitivno-pravnih predmeta.

ODREDBA 38. STAVA 1. TAČKA 1) OVOG ČLANA, U POGLEDU DRŽAVLJANSTVA REPUBLIKE SRBIJE, NE PRIMENJUJE SE NA DRŽAVLJANE DRŽAVA ČLANICA EVROPSKE UNIJE, OD PRISTUPANJA REPUBLIKE SRBIJE EVROPSKOJ UNIJI.

Član 39.

Izbor miritelja i arbitara vrši se putem javnog oglasa koji, U SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE, objavljuje Agencija.

Izbor između prijavljenih kandidata vrši Komisija za izbor miritelja i arbitara (u daljem tekstu: Komisija).

Komisiju čine dva predstavnika Vlade, dva predstavnika reprezentativnih sindikata osnovanih za teritoriju Republike Srbije i dva predstavnika reprezentativnih udruženja poslodavaca osnovanih za teritoriju Republike Srbije.

Predstavnike Vlade imenuje Vlada, a predstavnike sindikata i udruženja poslodavaca imenuje socijalno-ekonomski savet osnovan za teritoriju Republike Srbije, na predlog reprezentativnih sindikata i reprezentativnih udruženja poslodavaca – članova tog saveta.

Komisija bira predsednika iz reda svojih članova.

Član 40.

Odluku o izboru miritelja i arbitara Komisija donosi u roku od ~~45~~ 60 dana od dana isteka roka za podnošenje prijave.

Odluka se smatra donetom ako za nju glasa dvotrećinska većina članova Komisije.

Odluka je konačna i protiv nje može da se pokrene upravni spor, u skladu sa zakonom.

5. Brisanje iz Imenika

Član 45.

Svojestvo miritelja i arbitra prestaje brisanjem iz Imenika.

Miritelj, odnosno arbitar se briše iz Imenika:

- 1) ako se naknadno utvrdi da nisu bili ispunjeni uslovi iz člana 38. ovog zakona;
- 2) ako prestanu da postoje uslovi iz člana 38. tač. 1), 3) i 4) ovog zakona;
- 3) po isteku roka na koji je izabran, ako ne bude ponovo izabran;
- 4) ako odbije da se stručno usavršava;
- 5) ako nestručno i nesavesno obavlja dužnosti;
- 6) ako se neuredno odaziva na poziv Agencije;
- 7) ako neopravdano odugovlači postupak mirnog rešavanja radnog spora;
- 8) na lični zahtev;
- 9) usled gubitka poslovne sposobnosti;
- 10) usled smrti;
- 11) AKO NE POSTUPA U SKLADU SA ETIČKIM KODEKSOM.

Član 46.

Rešenje o brisanju iz Imenika u slučajevima iz člana 45. stav 2. donosi direktor Agencije u roku od 15 dana od dana nastupanja razloga koji je osnov za brisanje, odnosno u roku od osam dana od dana saznanja za taj razlog.

Rešenje o brisanju iz Imenika u slučajevima iz člana 45. stav 2. tač. 4-7) I 11) direktor Agencije donosi po pribavljenom mišljenju socijalno-ekonomskog saveta osnovanog za teritoriju Republike Srbije.

Rešenje o brisanju iz Imenika je konačno i protiv njega se može voditi upravni spor, u skladu sa zakonom.

7. Dužnosti i prava miritelja i arbitara

1) Dužnosti miritelja i arbitara

Član 49.

Miritelj i arbitar su dužni da postupaju savesno i po svom najboljem znanju, u cilju rešavanja spora između strana u sporu.

MIRITELJ I ARBITAR DUŽNI SU DA SE U POSTUPKU MIRNOG REŠAVANJA RADNIH SPOROVA PRIDRŽAVAJU ETIČKOG KODEKSA KOJI DONOSI MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE RADA.

Član 53A.

MIRITELJ I ARBITAR IMAJU PRAVO NA IDENTIFIKACIONI DOKUMENT. BLIŽE USLOVE U POGLEDU IZDAVANJA IDENTIFIKACIONOG DOKUMENTA PROPISUJE MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE RADA.

V. EVIDENCIJA O POSTUPCIMA MIRNOG REŠAVANJA RADNIH SPOROVA

Član 54.

Agencija vodi evidenciju o postupcima mirnog rešavanja radnih sporova.

Evidencija sadrži naročito:

- 1) ime, prezime i adresu, odnosno naziv i sedište strana u sporu;
- 2) ime i prezime miritelja, odnosno arbitra;
- ~~3) predmet spora;~~
- 3) VRSTU I PREDMET SPORA;
- 4) datum pokretanja postupka;
- 5) datum i način okončanja spora.

Na zahtev socijalno-ekonomskog saveta osnovanog za teritoriju Republike Srbije Agencija dostavlja obaveštenja u vezi sa podacima o kojima vodi evidencije, kao i obaveštenja o drugim pitanjima od značaja za postupke mirnog rešavanja radnih sporova.

ANALIZA EFEKATA

Koji su problemi koje zakon treba da reši

Višegodišnja primena Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova (u daljem tekstu: Zakon) ukazala je na mnoge probleme u praksi zbog kojih je trebalo izvršiti izmene i dopune postojećeg Zakona.

Odredbe o kolektivnim radnim sporovima neophodno je uskladiti sa praksom i potrebama tako što će se proširiti definicija kolektivnih radnih sporova koji mogu da se rešavaju mirnim putem. S tim u vezi sporovi u vezi sa ostvarivanjem prava na utvrđivanje reprezentativnosti sindikata kod poslodavca i utvrđivanje minimuma procesa rada smatraće se kolektivnim radnim sporom. Potrebno je dodatno pojasniti neprecizne odredbe oko kolektivnih sporova koji se odnose na primenu kolektivnih ugovora. Neophodno je dopuniti odredbe koje se odnose na strane u kolektivnom sporu, jer postojeći Zakon pod stranom u kolektivnom sporu smatra učesnike kolektivnog ugovora, odnosno poslodavca, sindikat, zaposlenog ili predstavnika zaposlenih - u odnosu na primenu kolektivnog ugovora ili opšteg akta i ostvarivanje kolektivnog prava, u skladu sa zakonom. Međutim, u praksi se kao strane javljaju štrajkački odbor i osnivač za javna preduzeća i javne službe.

Potrebno je uskladiti odredbe o individualnim radnim sporovima koji se rešavaju mirnim putem sa praksom i potrebama tako što će se proširiti nadležnost sa isplate minimalnih zarada na isplate zarade odnosno plate, naknade zarade odnosno plate bez obzira na visinu, kao i na isplatu drugih primanja u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.

Takođe, potrebno je dopuniti i pojasniti osnovna načela mirnog rešavanja radnih sporova, tako što će se u Zakonu jasno definisati nezavisnost i nepristrasnost miritelja i arbitara u toku postupka mirnog rešavanja radnog spora.

Delokrug Republičke agencije za mirno rešavanje radnih sporova je potrebno precizirati i proširiti u skladu sa stečenim iskustvom i novom praksom i dopuniti sa nadležnošću organizovanja obuka za miritelje i arbitre. Takođe u praksi se javlja problem legitimisanja miritelja i arbitara zbog nepostojanja jasnog pravnog osnova da im se izdaju službene legitimacije, te je potrebno u zakonu dati pravni osnov za to.

Što se tiče samog postupka, rok koji druga strana u sporu ima da se izjasni na predlog o mirnom rešavanju radnih sporova od tri dana u praksi se pokazao previše kratak, te je taj rok bilo potrebno produžiti.

Takođe, ako strane u sporu sporazumno ne odrede miritelja odnosno arbitra u zakonu nije propisano na koji način i kojim aktom ga direktor određuje, te je neophodno to pojasniti i dati jasan pravni osnov.

Važeći Zakon o mirnom rešavanju radnih sporova je neprecizan u pogledu preventivne uloge miritelja radi sprečavanja nastanka spora, pa je potrebno definisati i precizirati zakonske odredbe u tom pogledu kako bi se posebna pažnja poklonila preventivnoj ulozi miritelja radi sprečavanja nastanka spora prilikom kolektivnog pregovaranja.

Zakon nije dovoljno jasan u pogledu roka za podnošenje predloga u delatnostima od opšteg interesa i gde postoji obaveza obezbeđivanja minimum procesa rada gde je propisan rok od tri dana, što stvara probleme jer u rok ulaze i neradni dani, te je to potrebno izmeniti.

Zakon je nedovoljno precizan u pogledu postupka mirenja te je neophodno precizirati i pojasniti sam postupak mirenja, kako rokove, tako i način na koji miritelj može da da preporuku o mirnom rešavanju radnog spora. Važeći Zakon propisuje da ako strane u sporu prihvate preporuku, zaključuju sporazum o razrešenju spora, a ako je predmet spora kolektivni ugovor, sporazum postaje sastavni deo kolektivnog ugovora. Ukoliko predmet spora nije kolektivni ugovor, onda sporazum ima snagu izvršne isprave. Ove odredbe stvaraju mnogo problema u primeni, te ih je potrebno izmeniti. Važećim Zakonom je propisan rok za okončanje kolektivnog radnog spora od 30 dana od dana otvaranja rasprave. Međutim, u praksi je često taj rok kratak, te predstavlja ograničenje u postupku mirnog rešavanja spora. Bilo je potrebno produžiti ovaj rok, a da se ne ugrozi efikasnost postupka.

Po pitanju arbitraže u Zakonu nisu dati dovoljno jasno rokovi u pogledu zakazivanja prve rasprave te je i to potrebno precizirati. Takođe, u postojećem Zakonu održavanje rasprava u svim sporovima je javno, a s obzirom da sporovi povodom diskriminacije i zlostavljanja na radu često sadrže osetljive podatke bilo je potrebno da se u ovim sporovima isključi javnost.

Imajući u vidu da je osetno proširena nadležnost u individualnim sporovima bilo je potrebno uvesti mogućnost angažovanja veštaka, a da to ne povećava troškove postupka.

Praksa je pokazala vezano za okončanje postupka pred arbitrom da je bilo potrebno omogućiti da se postupak pred arbitrom okonča sporazumom strana u sporu, ili u slučaju kada arbitrar proceni da je postupak nemoguć, da okonča postupak.

Takođe, kod sporova koji se odnose na zlostavljanje i diskriminaciju na radu bilo je potrebno pronaći takvo rešenje koje bi kod ovih sporova zadržalo duh mirnog rešavanja radnog spora, a koje bi zadovoljilo sve strane u sporu.

Prilikom izbora miritelja i arbitara bilo je potrebno uskladiti uslove u pogledu stručne spremlje sa posebnim zakonima koji regulišu ovu oblast. Takođe je potrebno produžiti rok od 15 dana za izbor miritelja i arbitara, a koji je propisan važećim Zakonom. Ovo iz razloga usaglašavanja sa posebnim propisima koji se odnose na obavezu organa da po službenoj dužnosti, u skladu sa zakonom, vrši uvid u podatke o činjenicama neophodnim za odlučivanje o kojima se vodi službena evidencija, te da ih pribavlja i obrađuje.

U cilju normiranja poželjnog ponašanja miritelja i arbitara bilo je potrebno stvoriti pravni osnov za donošenje etičkog kodeksa.

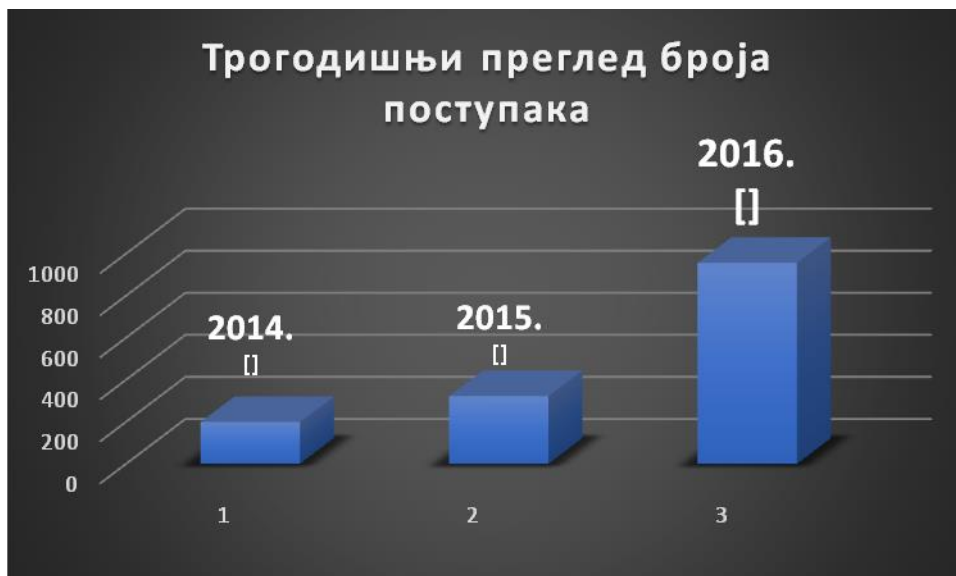
U toku dosadašnjeg rada, Agencija je od 2005. do 2016. godine rešila ukupno 13950 individualnih i 242 kolektivna radna spora.

Ukupan broj radnih sporova koji je rešavan pred Agencijom je 14192 od čega je meritorno rešeno 5244 spora, a 8948 predloga je rešeno u upravnom postupku.

Statistički pregled postupaka mirnog rešavanja radnih sporova u 2016. godini:

Individualni sporovi				
Predmet spora	Broj podnetih	Postupci u toku	Rešeno u upravnom	Meritorno rešeno

	predloga		postupku	
Ugovaranje i isplata minimalne zarade	19	8	8	3
Naknada za ishranu u toku rada	141	5	6	130
Naknada za regres za korišćenje godišnjeg odmora	421	285	9	127
Naknada za dolazak i odlazak sa rada	6	-	4	2
Jubilarna nagrada	147	101	1	45
Otkaz ugovora o radu	28	1	26	1
Zlostavljanje i diskriminacija na radu	63	4	47	12
Ostalo (nije u nadležnosti)	103	-	103	-
Ukupno individualnih	928	404	204	320
Kolektivni sporovi				
Predmet spora	Broj podnetih predloga	Postupci u toku	Rešeno u upravnom postupku	Meritorno rešeno
Zaključivanje, izmena, dopuna ili primena KU i opšteg akta	17	5	3	9
Ostvarivanje prava na sindikalno organizovanje i delovanje	4	-	4	-
Štrajk	7	1	4	2
Ostvarivanje prava na informisanje, konsultovanje i učeće u upravljanju	-	-	-	-
Ukupno kolektivnih	28	6	11	11
Ukupan broj postupaka pred Agencijom	956	410	215	331

Prema nezvaničnim informacijama, pred sudovima je tokom 2016. godine pokrenuto preko preko 30.000 radnih sporova, dok je pred Agencijom rešavano 956 takvih radnih sporova što čini tek trideseti deo od ukupnog broja radnih sporova.

Zbog svega navedenog, neophodno je proširiti nadležnosti za rešavanje kolektivnih i individualnih radnih sporova kako bi se veći broj sporova mogao rešavati mirnim putem i time rasteretili sudovi.

Koji su željeni ciljevi donošenja zakona

Cilj izmena i dopuna Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova je pre svega dalje unapređenje zakonodavnog okvira u ovoj oblasti što podrazumeva:

-stvaranje zakonodavnog okvira u kome će se pojačati uloga Republičke agencije za mirno rešavanje radnih sporova (u daljem tekstu: Agencija) kako bi se što više individualnih i kolektivnih radnih sporova rešilo na miran i efikasan način;

-smanjenje broja radnih sporova koji se vode pred sudovima i njihovo rasterećenje;

-unapređenje socijalnog dijaloga;

-ušteda sredstava koja se finansiraju iz budžeta;

- unapređenje uslova za rad miritelja i arbitara;

-unapređenje rada i postignutih rezultata miritelja i arbitara;

-komunikacija sa socijalnim partnerima, saradnja sa sindikalnim organizacijama i udruženjima poslodavaca;

-uspostavljanje mehanizama za izveštavanje o ishodima postupaka izvršenja konačnih rešenja miritelja i arbitara.

Da li su razmatrane mogućnosti za rešavanje problema bez donošenja akta

Ne postoje druge mogućnosti da se navedeni problem reši bez donošenja Zakona o izmenama i dopunama Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova. Analizom mogućih rešenja kroz donošenje podzakonskih akata samo bi se delimično otklonili problemi i to samo oni za koje postoji osnov u postojećem Zakonu. Takođe, ukoliko se ne pristupi izmenama i dopunama Zakona za očekivati je da bi veliki broj radnih sporova završio na sudu što bi uvećalo ukupne troškove za budžet Republike Srbije ali i za privredu, poslodavce i zaposlene.

Zašto je donošenje akta najbolji način za rešavanje problema

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova pruža mogućnost unapređenja postupka mirnog rešavanja individualnih i kolektivnih radnih sporova i smanjenje troškove koje nužno prouzrokuju radni sporovi, bilo da se radi o broju izgubljenih radnih dana kod štrajka ili o troškovima sudskih postupaka, ili troškovima lečenja na primer u slučajevima zlostavljanja na radu. Novim zakonskim odredbama bi se pojasnio i unapredio postupak i proširio delokrug rada od čega bi benefit imali svi socijalni partneri u Republici Srbiji.

Na koga će i kako će najverovatnije uticati rešenja u zakonu

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova odnosi se na sve poslodavce i zaposlene, Takođe, odnosi se i na sindikate ovlašćene predstavnike zaposlenih, štrajkački odbor, osnivače za javna preduzeća i javne službe.

U smislu važećeg Zakona, pod individualnim radnim sporom podrazumevaju sporovi između poslodavca i zaposlenih povodom diskriminacije i zlostavljanja na radu, otkaza ugovora o radu i ugovaranja i isplate minimalne zarade, sporovi povodom pojedinačnih prava utvrđenih kolektivnim ugovorom, drugim opštim aktom ili ugovorom o radu - naknada troškova za ishranu u toku rada, naknada troškova za dolazak i odlazak sa rada, isplata jubilarne nagrade, isplata regresa za korišćenje godišnjeg odmora. Pod kolektivnim sporovima podrazumevaju sporovi između učesnika u zaključivanju kolektivnog ugovora u skladu sa zakonom, odnosno poslodavac, sindikat, zaposleni ili predstavnik zaposlenih - u odnosu na primenu kolektivnog ugovora ili opšteg akta i ostvarivanje kolektivnog prava, očigledno je da je znatno veći broj individualnih i kolektivnih radnih sporova koji se javljaju u praksi i na koje će uticati rešenja zakonu.

Najčešći korisnici usluga Agencije su poslodavci i sindikati iz realnog sektora kao i javnih preduzeća. Učesnici u sporovima pred Agencijom su predstavnici reprezentativnih sindikata kako na republičkom nivou tako i na nivou grane, grupe, podgrupe i delatnosti. Pored toga, zakonska rešenja će biti i od značaja i za Uniju poslodavaca Srbije i njeno članstvo, kao i druga udruženja poslodavaca u skladu sa zakonom.

Predložena rešenja će doprineti bržem i jednostavnijem pristupu rešavanju kolektivnih radnih sporova za sindikate i poslodavačka udruženja, kao i individualnih sporova za sve zaposlene u Republici Srbiji koji će imati unapređen alternativni institucionalni okvir za rešavanje radnih sporova. Takođe, navedene izmene u pogledu proširivanja nadležnosti kod kolektivnih i individualnih radnih sporova će omogućiti veći broj postupaka i dodatno rasterećenje sudova.

Posebno je važno napomenuti da kroz preciznije određenje rokova i pravila postupka i miritelji i abitri će imati koristi i predložena rešenja će doprineti njihovom efikasnijem radu u realnom vremenskom okviru.

Efeki predloženih rešenja na subjekte regulacije, za sindikate i poslodavce, će posebno doći do izražaja u pogledu sporova povodom ostvarivanja prava na utvrđivanje reprezentativnosti sindikata kod poslodavca kao i sporova povodom utvrđivanja minimuma procesa rada u skladu sa zakonom.

Kakve troškove će primena zakona stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)

Postupak mirnog rešavanja radnih sporova omogućava stranama u sporu da bez troškova reše nastali spore. Naknada troškova i nagrada za rad miritelja i arbitara se isplaćuju iz sredstava obezbeđenih u budžetu Republike Srbije, a strane u sporu snose svoje troškove, ukoliko ih imaju. Najčešće strane u sporu nemaju dodatnih troškova. Takođe, strane u sporu nisu dužne da prihvate postupak mirnog rešavanja radnih sporova u skladu sa zakonom, već je prihvatanje vođenja postupka dobrovoljno i za to je potrebna saglasnost svih strana u sporu. Izuzetak postoji kod sporova u delatnostima u kojima postoji obaveza obezbeđivanja minimuma procesa rada u skladu sa zakonom kojim se uređuje ostvarivanje prava na štrajk, a to su delatnosti: elektroprivrede, vodoprivrede, saobraćaja, radio-televizije čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprav, javnog radiodifuznog servisa, PTT usluga, komunalnih delatnosti, proizvodnje osnovnih prehrambenih proizvoda, zdravstvene i veterinarske zaštite, prosvete, društvene brige o deci i socijalne zaštite.

Visina nagrade i naknade troškova miritelja i arbitara utvrđena je Uredbom o visini nagrade i naknade troškova miritelja i arbitara („Službeni glasnik RS“ br. 11/05 i 83/05). Ovom uredbom je predviđeno da miritelj i arbitar na ime pripreme za vođenje postupka mirnog rešavanja radnog spora (proučavanje materijala, zakazivanje rasprave i dr.) imaju pravo na nagradu u iznosu od 2.000 dinara, po jednom sporu; za učešće u kolektivnom pregovaranju, odnosno za rad u postupku - u iznosu od 4.000 dinara, po jednom učešću, odnosno raspravi, kao i za postupak mirenja neposrednim kontaktom sa stranama u sporu; za donošenje odgovarajućeg akta (preporuka, rešenje) u iznosu od 5.000 dinara, po jednom aktu.

U slučaju kada je doneta odluka o združivanju predloga za pokretanje postupka mirnog rešavanja individualnog radnog spora i vođenju jedinstvenog postupka, nagrada arbitra uvećava se za 30% za drugu i svaku sledeću stranku. Međutim, nagrada za jedan mesec ne može da iznosi više od 30.000 dinara za arbitra, a za miritelja - ne može da iznosi više od 50.000 dinara.

Što se tiče naknade troškova, miritelj i arbitar imaju pravo na naknadu putnih troškova (u visini stvarnih izdataka za putovanje sredstvima javnog saobraćaja, odnosno u visini 10% od propisane cene pogonskog goriva, po pređenom kilometru, za putovanje sopstvenim vozilom); naknadu troškova za noćenje (u visini stvarnih troškova noćenja u hotelu, osim za noćenje u hotelu koji je kategorizovan sa četiri i više zvezdica); dnevnicu (u visini od 5% od prosečne mesečne zarade po zaposlenom u Republici Srbiji, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike) i za ostale troškove (rezervacije, prevoz prtljaga, gradski prevoz, službeni telefonski razgovori i sl. - u visini stvarnih troškova).

Primena Zakon o izmenama i dopunama Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova neće stvoriti dodatne troškove građanima i privredi, imajući u vidu da se neće povećavati već predviđena sredstva u budžetu Republike Srbije.

Iako se očekuje kroz proširenje delokruga rada i veći broj postupaka, to neće uticati na povećanje troškova iz razloga što je Pravilnikom o postupku mirnog rešavanja radnog spora („Sl. glasnik RS“ br. 12/05 i 84/05) propisano u članu 2. da se može doneti odluka o združivanju podnetih predloga i vođenju jedinstvenog postupka, ako se postupci odnose na isti činjenični osnov. Takođe, pored navedenog, Uredbom o visini nagrade i naknade troškova miritelja i arbitara propisano je da nagrada za jedan mesec, po svim osnovima iz st. 1. i 2. ovog člana, ne može da iznosi više od 30.000 dinara za arbitra, a za miritelja - ne može da iznosi više od 50.000 dinara.

Republička agencija za mirno rešavanje radnih sporova će se kretati u okviru budžetskih sredstava koja su joj namenjena Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2017.godinu („Sl. glasnik RS“ br. 99/16), a koja su iznosila 24.003.000 dinara.

Pored svega navedenog, procena je da u narednoj godini neće doći do značajnijeg povećanja broja sporova pred Republičkom agencijom za mirno rešavanje radnih sporova, dok se ne sprovede informativna kampanja koje je planirana za 2018. godinu, te će sredstva koja su planirana u budžetu biti dovoljna.

Strane u sporu će snositi svoje troškove, ukoliko ih bude, a oni se odnose na eventualna angažovanja zastupnika, troškove fotokopiranja, štampe i slično.

Da li su pozitivne posledice donošenja zakona takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti

Ovim zakonom se stranama u sporu obezbeđuje mogućnost da sporove rešavaju metodama mirnog rešavanja radnih sporova, bez pokretanja sudskog postupka koji su skupi i za Republiku Srbiju i za strane u sporu za koje podrazumeva i obavezu plaćanja sudskih troškova. Ovi sudski postupci traju znatno duže (više godina) od mirnog postupka rešavanja radnog spora u skladu sa ovim zakonom (30 dana). Takođe, mirnim rešavanjem sporova uticaće se na brže rešavanje sporova do kojih dolazi u slučaju prekida rada, odnosno štrajka, čime se smanjuju troškovi za poslodavca koji nastaju zbog prekida rada, kao i negativne posledice po zaposlene s obzirom da za vreme štrajka zaposleni ne ostvaruju pravo na zaradu.

Prema podacima Ministarstva pravde, u Republici Srbiji su u toku 2016. godine viši i osnovni sudovi primili ukupno 33.389 predmeta koji se tiču radnih sporova. Donošenjem ovog zakona i daljom afirmacijom metoda mirnog rešavanja radnih sporova postiglo bi se značajno rasterećenje sudova i bitno smanjili troškovi radnih sporova za sve učesnike u njima.

Da li se zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova dodatno reguliše bitan aspekt radno-pravnih odnosa, i neposredno utiče na stvaranje bolje investicione klime kroz niže troškove rada i funkcionisanja u pogledu radnih sporova, čime se na posredan način može doprineti i stvaranju novih privrednih subjekata na tržištu.

Primenom predloženih zakonskih rešenja doprineće se stvaranju boljih uslova rada koji će posredno uticati i na veću konkurentnost poslodavca.

Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o zakonu

Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o mirnom rešavanju radnih sprova pripremala je Radna grupa u čijem sastavu su bili zastupljeni predstavnici: reprezentativnih socijalnih partnera, Ministarstva pravde, Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Inspektorata za rad, Republičke agencije za mirno rešavanje radnih sporova, eminentni stručnjaci u oblasti radnog prava (profesori pravnih fakulteta), miritelji i arbitri.

U radu Radnu grupe povremeno su učestvovali predstavnici Socijalno-ekonomskog saveta Republike Srbije i eksperti iz Međunarodne organizacije rada, Agencije za mirno rešavanje radnih sporova Crne Gore i Agencije za mirno rešavanje radnih sporova Republike Srpske. Doprinos u izradi ovog propisa dao je i nevladin sektor - UG Inicijativa za razvoj i saradnju uz podršku „Solidar Suisse“.

Međunarodna organizacija rada je organizovala tripartitnu radionicu posvećenu izmenama Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova u sklopu podrške koju pruža Republičkoj agenciji za mirno rešavanje radnih sporova 15. i 16. decembra 2016. godine uz učešće socijalnih partnera – Unije poslodavaca Srbije, UGS „Nezavisnost“, Saveza samostalnih sindikata Srbije. Pored socijalnih partnera na radionici su prisustvovali predstavnici Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, kao i predstavnici Republičke agencije za mirno rešavanje radnih sporova. Na radionici su učestvovali i predstavnici Agencije za mirno rešavanje radnih sporova Crne Gore i Republike Srpske, kao i predstavnici Međunarodne organizacije i nacionalni koordinator MOR-a.

Tokom 2016. godine održano je 15 formalnih sastanaka na kojima je pripremljena radna verzija Nacrta zakona o izmenama o dopunama Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova.

Koje će se mere tokom primene zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem zakona namerava

Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, kao i predstavnici Republičke agencije za mirno rešavanje radnih sporova i socijalni partneri će preduzeti široku akciju u cilju upoznavanja svih zainteresovanih subjekata na koje se odnosi Zakon, a radi promovisanja ciljeva zakona i njegove dosledne primene.

Takođe, Agencija će imati podršku od strane Međunarodne organizacije rada na promociji novih zakonskih rešenja i samog instituta mirnog rešavanja radnih sporova.

Podršku će na promociji novih zakonskih rešenja pružiti i nevladin sektor UG Inicijativa za razvoj i saradnju uz podršku „Solidar Suisse“.

Informativna kampanja u toku 2018. godine će se realizovati kroz medijsku promociju novina u zakonu i kroz organizovanje sastanaka sa socijalnim partnerima. Takođe se planira štampanje letaka namenjenih sindikatima i poslodavcima koje će finansirati Međunarodna organizacija rada i UG Inicijativa za razvoj i saradnju uz podršku „Solidar Suisse“, a koje su i ranije pomogle podizanje vidljivosti instituta

mirnog rešavanja radnih sporova i rad radne grupe za izmenu ovog propisa. Zbog svega navedeno, neće biti dodatnih troškova.

Postojeći kadrovski kapaciteti za sprovođenje postupaka mirnog rešavanja radnih sporova se zasnivaju na angažovanju miritelja i arbitara koji se biraju na javnom konkursu i angažuju se po potrebi. Broj miritelja i arbitara se kreće u okviru od 50 lica i plan je i realna potreba da se u tim okvirima i ostane.

Što se tiče uređenja postupanja miritelja i arbitara, u roku od šest meseci od objavljivanja propisa u Službenom glasniku Republike Srbije biće donet Etički kodeks miritelja i arbitara.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja.

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova

Draft Law Amending the Law on Amicable Settlement of Labour Disputes

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

/

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

/

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

/

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Drugi revidirani Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije u delu 3.19 Socijalna politika i zapošljavanje 3.19.3. Socijalni dijalog zakonodavstvo – predviđeno je dalje unapređenje socijalnog dijaloga kroz unapređenje zakonodavnog okvira u delu industrijskih konflikata i mirnog rešavanja radnih sporova

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Ugovor o funkcionisanju Evropske unije - Glava X Socijalna politika član 153.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

Ne

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim

propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Ne

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

ne

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

Ne